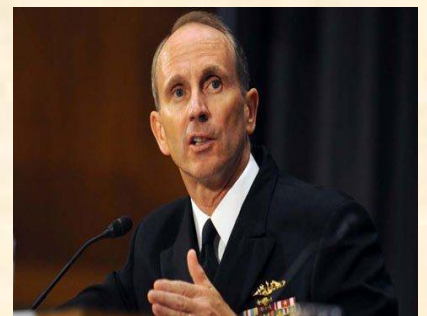
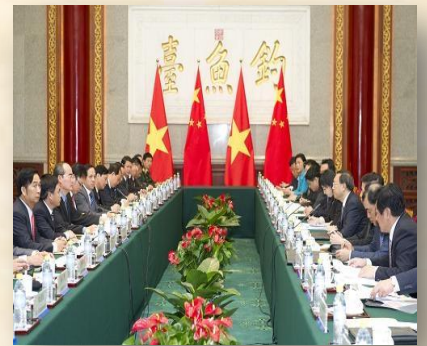

TỔNG HỢP BIỂN ĐÔNG TUẦN QUA

(từ 6/5 đến 12/5/2013)

- Việt-Trung nhất trí thực hiện toàn diện, hiệu quả DOC
- Đội tàu cá Trung Quốc tiến ra đánh bắt trái phép ở Trường Sa
- Trung Quốc đưa giàn khoan khổng lồ ra Biển Đông
- Việt Nam khẳng định chủ quyền tại Trường Sa
- Philippines triển khai 3 chiến hạm ra Bãi Cỏ Mây
- Philippines giám sát chặt chẽ các tàu cá Trung Quốc
- Hải quân Mỹ tăng cường hiện diện tại Châu Á-Thái Bình Dương

Động thái của các quốc gia

+ Trung Quốc:

Trung Quốc chính thức lập lực lượng không quân tàu sân bay đầu tiên. Việc hình thành lực lượng không quân này được sự chấp thuận của Ủy ban Quân sự Trung ương (CMC), cho thấy rằng sự phát triển của tàu sân bay của Trung Quốc đã bước vào một giai đoạn mới. Sau khi được thành lập, lực lượng này sẽ bao gồm các máy bay chiến đấu tàu sân bay, máy bay phản lực huấn luyện và máy bay trực thăng trên tàu tham gia nhiệm vụ chống ngầm, cứu hộ và giám sát.

Trung Quốc đưa giàn khoan khổng lồ ra Biển Đông. Trung Quốc ngày 5/5 đã tiến hành kéo giàn khoan lọc dầu khí Lệ Loan 3-1 từ cảng Thanh Đảo cơ động hướng ra Biển Đông. Giàn khoan Lệ Loan 3-1 dài 182 mét, cao 68 mét, với tổng trọng lượng 32.000 tấn, do Bắc Kinh tự nghiên cứu, chế tạo với thời gian 21 tháng.

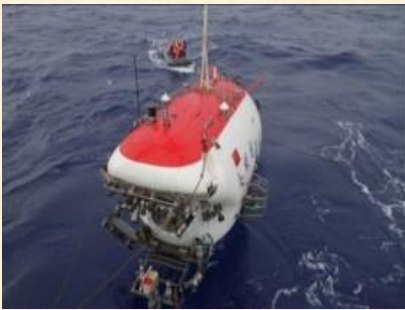
Đội tàu cá Trung Quốc tiến ra đánh bắt trái phép ở Trường Sa. Ngày 6/5 vừa qua, đội tàu

Trung Quốc gồm 30 chiếc, mỗi chiếc có trọng tải hơn 100 tấn đã xuất phát từ đảo Hải Nam về phía quần đảo Trường Sa của Việt Nam trong thời gian 40 ngày để khai thác hải sản. Trong đoàn có 1 tàu cung cấp 4.000 tấn và tàu vận tải 1.500 tấn làm nhiệm vụ hậu cần vật tư thiết yếu cho các tàu cá nhỏ hơn.

Tàu ngư chính hiện đại nhất Trung Quốc chuẩn bị xâm phạm Trường Sa. Tối 6/5, tàu Ngư chính 310 của Trung Quốc đã chính thức khởi hành từ Tam Á ra khu vực quần đảo Trường Sa của Việt Nam. Theo kế hoạch, tàu Ngư chính 310 sẽ hoạt động chủ yếu tại phía Nam quần đảo Trường Sa của Việt Nam, gần bãi ngầm James của Malaysia, bảo vệ cho cái gọi là “hoạt động đánh bắt cá hợp pháp” của ngư dân Trung Quốc tại đây, đồng thời, tuần tra trái phép tại khu vực Đá Vành Khăn, Đá Subi và Đá Chũr Thập.

Trung Quốc sẽ tăng cường các chuyến bay tuần tra trên biển. Ngày 8/5, Viện nghiên cứu các vấn đề hải dương thuộc Cục Hải dương Quốc gia Trung Quốc công bố “Báo cáo phát triển hải dương của Trung Quốc năm 2013” trong đó nhấn mạnh tầm quan trọng của các cuộc tuần tra xa bờ trên không. Theo báo cáo Trung Quốc dự tính tăng gấp đôi số lượng các cuộc tuần tra xa bờ trên không vào năm 2015. Tới năm 2015, Lực lượng hải giám Trung Quốc sẽ được trang bị các máy bay cánh cố định với tầm bay lên tới hơn 4.500 km. Tới năm

2020, Bắc Kinh sẽ triển khai hàng loạt máy bay khác nhau với các tầm bay khác nhau để phục vụ nhiều mục đích. **Báo cáo cho rằng**, “Những xung đột quân sự tiềm tàng gây ra bởi tranh chấp chủ quyền là mối đe dọa an ninh chính đối với Trung Quốc. Sự điều chỉnh chiến lược ở Châu Á-Thái Bình Dương của nước lớn ngoài khu vực sẽ ảnh hưởng to lớn, lâu dài đối với an ninh biển của Trung Quốc, nhưng chính sách an ninh biển của Trung Quốc về căn bản không có sự thay đổi.”

Trung Quốc sẽ đưa tàu lặn Giao Long do thám Biển Đông. Thủy thủ đoàn của tàu lặn Giao Long, đang nghiên cứu

các dữ liệu về địa lý và đa dạng sinh học của Biển Đông, chuẩn bị cho sứ mệnh khoa học đầu tiên ở vùng biển sâu của con tàu lặn này trong tháng 6 tới. Theo dự kiến, ba thành viên tàu Giao Long sẽ rời thành phố cảng Thanh Đảo thuộc tỉnh Sơn Đông vào ngày 5/6 để bắt đầu cho sứ mệnh kéo dài 103 ngày.

Đài Loan tăng cường tuần tra vùng biển gần Philippines. Đài Loan đã quyết định đưa một đội tàu tuần tra tăng cường tại vùng biển phía nam để bảo vệ tàu đánh cá sau vụ lính tuần duyên Philippines bắn chết ngư dân Đài Loan. Đội tàu này gồm ba tàu bảo vệ bờ biển được trang bị với pháo và súng máy, và một tàu hải quân được trang bị máy bay trực thăng S70-C.

+ *Việt Nam:*

Việt Nam khẳng định chủ quyền tại Trường Sa. Tại cuộc họp báo thường kỳ chiều 9/5, trả lời câu hỏi của phóng viên về phản ứng của Việt Nam trước việc Trung Quốc hôm mùng 6/5 vừa qua đã cử 32 tàu cá ra đảo Trường Sa của Việt Nam, người phát ngôn Bộ Ngoại giao ông Lương Thanh Nghị nói: “Chúng tôi rất quan tâm đến những thông tin này và theo dõi giám sát các diễn biến liên quan đến vấn đề này. Việt Nam khẳng định chủ quyền đối với quần đảo Trường Sa. Mọi hoạt động của các bên ở khu vực này mà không được sự chấp thuận của Việt Nam là vi phạm chủ quyền của Việt Nam.”

+ *Philippines:*

Tàu Trung Quốc tiến vào khu vực tranh chấp trên Biển Đông. Bộ Chỉ huy miền Tây (Wescom) Philippines hiện đang giám sát sự hiện diện của hai tàu do thám quân sự Trung Quốc được cho đã lưu lại cách Bãi Cỏ Mây (bãi ngầm Ayungin) Philippines hiện quản lý khoảng 6 hải lý về phía Tây từ chiều 7/5 đến nay. Các nguồn tin quân sự giấu tên cho biết hai tàu Trung Quốc được xác định là “tàu hải giám.” Người phát ngôn Wescom, đại úy Cherry Tindog xác nhận đơn vị này đã nhận được thông tin về tàu Trung Quốc song từ chối cho biết thêm chi tiết về vụ xâm nhập này.

Philippines triển khai 3 chiến hạm ra Bãi ngầm Ayungin. Sau khi phát hiện 1 chiếc tàu khu trục và 2 tàu dân dụng Trung Quốc tiến sát Bãi Cỏ Mây nằm trong quần đảo Trường Sa, Philippines đã phái 3 chiến hạm gồm tàu khu

trục PS74, tàu tuần tra PS36 và tàu binh vận PS71 để canh chừng tàu chiến Trung Quốc. Nguồn tin cho biết tàu khu trục Trung Quốc dừng ở bên ngoài và 2 tàu dân dụng tiến vào khu vực Bãi Cỏ Mây.

Philippines giám sát chặt chẽ các tàu cá Trung Quốc. Chiều 7/5, Phó phát ngôn viên Phủ Tổng thống Philippines Abigail Valte cho biết Bộ Ngoại giao nước này đang xác minh đường đi và phạm vi hoạt động của ba chục tàu cá Trung Quốc đang trên đường kéo ra khu vực quần đảo Trường Sa, “Chúng tôi sẽ chờ đợi xác nhận từ phía quân đội và Cảnh sát biển Philippines về hoạt động của các tàu cá Trung Quốc.” Ngày 8/5, Phát ngôn viên lực lượng Hải quân Philippines, Đại tá Edgardo Arevalo cho biết, “tới thời điểm hiện nay, vẫn còn quá sớm để bình luận về khả năng liệu các tàu có tiến vào lãnh thổ Philippines hay vẫn ở trong vùng tiếp giáp cũng như Philippines sẽ phản ứng như thế nào khi xảy ra tình huống bất ngờ” nhưng ông Arevalo khẳng định lực lượng hải quân nước này sẽ “kiên định, sẵn sàng thi hành nhiệm vụ bảo đảm an ninh hàng hải và chủ quyền lãnh thổ của Philippines”.

Tổng thống Philippines cảnh báo Trung Quốc. Trong cuộc trả lời phỏng vấn với hãng Bloomberg ngày 8/5, tổng thống Philippines Benigno Aquino III nói rằng Trung Quốc có thể làm tổn hại quan hệ với các đối tác thương mại nếu nước này không tôn trọng phán quyết của tòa án trọng tài quốc tế do LHQ trong vụ kiện tranh chấp Biển Đông của Philippines với Trung Quốc. Ông giải thích nếu Trung Quốc muốn duy trì tăng trưởng, nước này phải tiếp cận được các thị trường và nguồn tài nguyên. Nhưng khi các đối tác thương mại e sợ quan hệ với Trung Quốc, việc tiếp cận sẽ bị khó khăn. Theo ông Aquino, hiện không có dấu hiệu rõ ràng nào cho thấy có chính sách bao vây kinh tế chống lại Trung Quốc trong khu vực trừ phi Trung Quốc bộc lộ ý định sử dụng lực lượng quân sự để giải quyết các tranh chấp ở Biển Đông trong tương lai gần.

Philippines quyết tâm theo đuổi phương thức trọng tài trong tranh chấp Biển Đông. Phát biểu tại một cuộc họp báo ở Manila ngày 10/5, Ngoại trưởng Albert del Rosario tuyên bố rằng việc tìm kiếm sự phân xử của Liên hợp quốc đối với cuộc tranh chấp này là “giải pháp cuối cùng” mà Manila buộc phải thực hiện sau những vụ xâm phạm của Trung Quốc, “Đoàn tàu đã rời nhà ga. Hoặc là Trung Quốc sẽ đi trên đoàn tàu đó, hoặc là họ sẽ không có mặt trên tàu. Tuy nhiên, như tôi đã nói về một sự phân xử bắt buộc, phán quyết sẽ được đưa ra cho dù Trung Quốc có mặt ở đó hay không”. Tuy nhiên, ông Albert del Rosario khẳng định cánh cửa cho các cuộc đàm phán song phương vẫn được để ngỏ.

+ Ấn Độ:

Bộ trưởng Quốc Phòng Ấn Độ cảnh báo Trung Quốc. Bộ trưởng Quốc phòng Ấn Độ ông A. K. Antony khẳng định rằng tranh chấp lãnh thổ ở Biển Đông cần được giải quyết theo Công ước Liên Hợp Quốc về Luật Biển 1982 (UNCLOS). Theo ông Antony, mặc dù Ấn Độ không có tranh chấp về chủ quyền ở Biển Đông nhưng Tập đoàn Dầu khí Ấn Độ ONGC hiện đang hoạt động hai lô dầu 127 và 128 nằm trong bể Phú Khánh ở Biển Đông. Ấn Độ đã khẳng định là nằm hoàn toàn trong vùng kinh tế đặc quyền của Việt Nam.

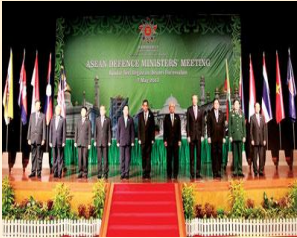
+ Mỹ:

Hải quân Mỹ tăng cường hiện diện tại châu Á-Thái Bình Dương. Trả lời phỏng vấn AFP ngày 6/5 trước khi lên đường công du Nhật Bản, Singapore và Hàn Quốc 9 ngày, Đô đốc Jonathan Greenert, Tham mưu trưởng Hải quân Mỹ khẳng định việc cắt giảm ngân sách liên bang sẽ không ảnh hưởng đến sự hiện diện của Hải quân Mỹ ở khu vực Châu Á-Thái Bình Dương. Đô đốc Greenert cho biết Hải quân Mỹ

hiện có 283 tàu chiến và tàu ngầm, trong đó có 101 tàu được điều động thường trực và 52 tàu đang hoạt động ở Thái Bình Dương. Theo kế hoạch của Hải quân Mỹ, đến năm 2020, sẽ có 62 tàu chiến, thay vì 52 như hiện nay, hoạt động hàng ngày tại khu vực châu Á-Thái Bình Dương.

Báo cáo của Bộ Quốc phòng Mỹ về việc hiện đại hóa quân đội Trung Quốc. Báo cáo thường niên của Lầu Năm Góc trình lên Quốc hội Mỹ mang tên “Các diễn biến quân sự và an ninh liên quan đến Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa năm 2013” nhấn mạnh tới những nỗ lực của Bắc Kinh nhằm phát triển máy bay tàng hình công nghệ tiên tiến và xây dựng một hạm đội tàu sân bay để triển khai sức mạnh hơn nữa ở nước ngoài. Báo cáo của Lầu Năm Góc cũng nêu bật những nỗ lực liên tục của Trung Quốc để đạt được khả năng tiếp cận công nghệ quân sự tinh vi của nước ngoài để thúc đẩy các chương trình hiện đại hóa của quốc gia này, trong đó có “gián điệp công nghiệp và kỹ thuật được nhà nước tài trợ để tăng trình độ công nghệ và chuyên môn có sẵn nhằm hỗ trợ nghiên cứu quân sự, phát triển và mua lại.” Lầu Năm Góc cũng cho biết, Trung Quốc thông báo tăng 10% trong chi tiêu quốc phòng năm lên 114 tỷ USD hồi tháng 3 song thực tế con số đó nằm trong khoảng 135 tỷ và 215 tỷ USD.

Quan hệ các nước

Hội nghị Bộ trưởng Quốc phòng ASEAN lần thứ 7. Ngày 7/5, Bộ trưởng Quốc phòng của ASEAN đã nhóm họp tại thủ đô Bandar Seri Begawan của Brunei. Hội nghị diễn ra trong ba ngày với chủ đề “Cùng nhau bảo vệ người dân, bảo vệ tương lai”, đặt mục tiêu thúc đẩy lòng tin và sự tin cậy lẫn nhau thông qua tăng cường nhận thức về các thách thức an ninh và quốc phòng, cũng như nâng cao sự công khai và minh bạch. **Trong Tuyên bố chung sau cuộc họp**, các Bộ trưởng Quốc phòng ASEAN tái khẳng định các nước ASEAN cam kết thực hiện hiệu quả và đầy đủ Tuyên bố về ứng xử của các bên ở Biển Đông; Tuyên bố nguyên tắc sáu điểm của ASEAN về Biển Đông. ADMM 7 cũng bày tỏ ủng hộ cam kết các nhà lãnh đạo tại Hội nghị cấp cao ASEAN lần thứ 22 theo đó làm việc tích cực với Trung Quốc để sớm đi đến ký kết Bộ quy tắc ứng xử ở Biển Đông nhằm thúc đẩy hòa bình và ổn định.

Ngoại trưởng Trung-Ấn hội đàm tại Bắc Kinh. Tối 9/5 tại Nhà khách Điều Ngự Đài ở Bắc Kinh, Ngoại trưởng Trung Quốc Vương Nghị đã có cuộc hội đàm với người đồng cấp Ấn Độ Salman Khurshid đang ở thăm nước này. Ông Vương Nghị nêu rõ quan hệ Trung-Ấn hiện đang duy trì xu thế phát triển tốt đẹp, quan hệ hai nước đứng trước cơ hội phát triển to lớn. Ngoại trưởng Shurshid cho rằng Ấn Độ và

Trung Quốc là hai quốc gia có tầm quan trọng trên thế giới, đang phát huy vai trò ngày càng quan trọng trên vũ đài chính trị và kinh tế quốc tế.

PTT Nguyễn Thiện Nhân hội kiến Thủ tướng Trung Quốc. Chiều 10/5, Phó Thủ tướng Nguyễn Thiện Nhân đã hội kiến Thủ tướng Quốc Vụ viện Trung Quốc Lý Khắc Cường nhân dịp Phó Thủ tướng Nguyễn Thiện Nhân sang dự Phiên họp lần thứ 6 Ủy ban chỉ đạo hợp tác song phương Việt Nam-Trung Quốc tổ chức tại Bắc Kinh (Trung Quốc). Hai bên nhất trí cùng nhau nỗ lực xử lý, giải quyết thỏa đáng những bất đồng, quản lý, kiểm soát tốt các vấn đề nảy sinh, không để các vấn đề này ảnh hưởng đến các mặt hợp tác giữa hai nước.

Việt-Trung nhất trí thực hiện toàn diện, hiệu quả DOC. Ngày 11/5 tại Bắc Kinh, Trung Quốc đã diễn ra Phiên họp lần thứ 6 Ủy ban Chỉ đạo hợp tác song phương Việt Nam-Trung Quốc. Phó Thủ tướng Chính phủ Việt Nam Nguyễn Thiện Nhân, Chủ tịch Ủy ban phía Việt Nam và Ủy viên Quốc vụ Trung Quốc Dương Khiết Trì, Chủ tịch Ủy ban phía Trung Quốc cùng chủ trì phiên họp. Hai bên khẳng định thực hiện nghiêm túc nhận thức chung liên quan của Lãnh đạo hai nước và “Thỏa thuận về các nguyên tắc cơ bản chỉ đạo giải quyết vấn đề trên biển Việt Nam-Trung Quốc,” thông qua đàm phán và hiệp thương hữu nghị giải quyết hòa bình tranh chấp trên biển.

Phân tích và đánh giá

“ASEAN không thể tiếp tục trì hoãn vấn đề Biển Đông” của *Yeremia Lalisang*. Có ba lý do để ASEAN gây sức ép buộc Trung Quốc có những đóng góp tích cực trong việc giải quyết tranh chấp lãnh thổ tại Biển Đông. *Thứ nhất*, liên quan đến vấn đề kinh tế, Bắc Kinh sẽ quan tâm đến việc ngăn chặn bất kỳ cuộc xung đột tiềm tàng nào ở những vùng ngoại vi của nước này mà có thể tác động tiêu cực đến nền kinh tế của họ. Phát triển kinh tế, với vai trò quan trọng là nhân tố cho tính hợp pháp của Đảng, vẫn sẽ là ưu tiên của Trung Quốc. *Thứ hai*, bất kỳ động thái không có tính hợp tác nào cũng sẽ tác động tới hòa bình và ổn định của khu vực, điều này sẽ tạo lý do để các cường quốc, như Mỹ và Nhật Bản gia tăng tầm ảnh hưởng tại khu vực. Ngoài ra, việc quốc tế hóa tranh chấp là điều mà Bắc Kinh luôn tránh. *Cuối cùng*, đây là thời điểm tốt để ASEAN đẩy nhanh tiến trình giải quyết xung đột trước khi Trung Quốc phát triển mạnh mẽ hơn, kéo theo nhu cầu về năng lượng tăng lên để phục vụ phát triển kinh tế. Biển Đông, với

nguồn dự trữ năng lượng tiềm tàng, chắc chắn sẽ được Trung Quốc xem như một lợi ích chiến lược trong chiến lược an ninh năng lượng của họ. ASEAN dường như tỏ ra khiên cưỡng trong việc đưa ra các tuyên bố có đủ sức nặng để cho thấy cam kết của khối về việc đạt được tiến bộ đáng kể trong quản lý tranh chấp. Chiến lược “câu giờ” này, dưới góc độ quan hệ ASEAN và Trung Quốc, sẽ không đem lại một phương án giải quyết tranh chấp hòa bình. Nếu tiếp tục trì hoãn việc giải quyết tranh chấp, Trung Quốc sẽ có thời gian để làm tăng giá trị cho các con bài thương lượng của họ với ASEAN. Đến thời điểm ASEAN không thể bắt kịp Trung Quốc, thì một giải pháp hòa bình cho tranh chấp Biển Đông sẽ hoàn toàn nằm ngoài tầm với của các nước trong khu vực.

“Tham vọng hải quân và Nhu cầu năng lượng của Trung Quốc” của *Hooman Peimani*. Người phát ngôn Bộ Quốc phòng Trung Quốc Dương Vũ Quân gần đây thông báo, lần đầu tiên tàu sân bay của nước này sẽ tiến hành thử nghiệm ở khu vực xa bờ. Theo giới phân tích, đây là thời điểm sớm hơn nhiều so với hình dung của phương Tây. Sau cuộc thử nghiệm máy bay cất/hạ cánh trên tàu sân bay hồi tháng 11, việc đưa tàu Liêu Ninh ra vùng biển xa sẽ là một cột mốc quan trọng với hải quân Trung Quốc. Về mặt biểu tượng, nó thể hiện khả năng khuếch trương sức mạnh của Trung Quốc. Yêu cầu hiện tại đặt ra với hải quân Trung Quốc là xây dựng và phát

triển đội ngũ được đào tạo bài bản, với trình độ cao, có thể thực hiện các sứ mệnh tấn công và phòng thủ ở xa căn cứ, bao gồm cả việc đảm bảo các tuyến vận chuyển đường biển cho các tàu hàng và tàu chở dầu Trung Quốc. Đảm bảo việc vận chuyển trên biển là điều có tính sống còn khi hoạt động giao thương quốc tế của Trung Quốc vẫn đang tăng lên, cùng cơn khát năng lượng kéo theo nhu cầu nhập khẩu dầu và khí khổng lồ bằng đường biển. Trong bối cảnh này, các tàu sân bay và đội tàu chiến đấu đi kèm trở nên rất cần thiết với hải quân Trung Quốc. Trung Quốc không nói có bao nhiêu tàu sân bay dự kiến mua hoặc xây dựng mà chỉ đề cập sẽ “có hơn một chiếc”. Hải quân Trung Quốc vẫn còn tụt hậu so với hải quân Mỹ vài thập niên. Tuy nhiên, các nỗ lực chế tạo một nhóm tàu sân bay ngoài Liêu Ninh cho thấy, Bắc Kinh rất tập trung vào việc giải quyết một trong những điểm yếu của mình: đó là khả năng hoạt động toàn diện ở vùng xa bờ để phô diễn sức mạnh vượt ra ngoài bờ biển. Trong khi đó, Trung Quốc sẽ buộc phải phụ thuộc nhiều vào nguồn nhập khẩu dầu khí trên đất liền.

“Mỹ và thách thức ở Biển Đông” của Patrick M. Cronin và Alexander Sullivan. Những hành động leo thang liên tục gần đây của Trung Quốc

ở Biển Đông như tăng cường yêu sách trên biển, đưa tàu chiến, tàu hải giám, thậm chí tàu du lịch vào vùng biển đang tranh chấp... đang trực tiếp

gây tổn hại tới các mục tiêu chiến lược của Mỹ trong khu vực như giải quyết tranh chấp lãnh thổ bằng giải pháp hòa bình, đảm bảo tự do trên biển. Khi con đường ngoại giao dường như có ít tác dụng trong việc hạ nhiệt căng thẳng trên Biển Đông, Mỹ cần có các giải pháp khác để đảm bảo hòa bình và thịnh vượng cho khu vực. Nhưng bất kỳ giải pháp nào cũng cần có sự kết hợp giữa lĩnh vực quân sự, ngoại giao/chính trị và kinh tế. *Thứ nhất*, Mỹ cần giúp tăng cường khả năng của các đồng minh và đối tác bằng cách hỗ trợ để họ đủ khả năng phòng thủ tối thiểu trước sự gây hấn. *Thứ hai*, Hải quân và Lực lượng tuần duyên Mỹ nên hỗ trợ các đối tác trong việc huấn luyện quân sự, đơn vị trên biển để giúp giảm thiểu nguy cơ tai nạn trên biển. *Thứ ba*, tổ chức và thúc đẩy các giải pháp xây dựng niềm tin giữa quân đội các bên liên quan. *Thứ tư*, lôi kéo Trung Quốc tham gia vào các nỗ lực quân sự khu vực. *Thứ năm*, Mỹ cần phê chuẩn Công ước LHQ về luật Biển (UNCLOS). *Thứ sáu*, tiếp tục ủng hộ các nỗ lực của Philippines đưa tranh chấp biển ra Tòa trọng tài. Về ngoại giao, Mỹ nên hậu thuẫn vai trò lãnh đạo trung tâm của ASEAN trong việc quyết định số phận Biển Đông thông qua Bộ quy tắc ứng xử trên Biển Đông (COC). Đặc biệt, tăng cường quan hệ toàn diện với Indonesia và thúc đẩy vai trò trung gian khu vực của nước này. Về kinh tế, Washington cần kết thúc cuộc Đàm phán hiệp định Thương mại Tự do (TPP) giữa 11 nước ở hai bờ Thái Bình Dương. Ngoài ra, Mỹ cần cân bằng sự phát triển chênh lệch trong ASEAN. Với vai trò siêu cường lãnh đạo ở Châu Á, Mỹ

phải đưa ra những lựa chọn khó khăn và ưu tiên những nỗ lực cần thiết để đảm bảo rằng Biển Đông sẽ vẫn yên bình trong năm 2013 và trong những năm tới, đồng thời xây dựng các thể chế bền vững để giải quyết các tranh chấp khác.

“Biển Đông: Leo thang căng thẳng giữa Trung Quốc với các nước láng giềng” của Robert Beckman. Trong khi Malaysia, Philippines và Việt Nam đang nỗ lực để khiến yêu sách của họ phù hợp với UNCLOS, thì yêu sách của Trung Quốc tại Biển Đông có vẻ là một “sự mơ hồ có chủ ý”, khi mà nước này từ chối yêu cầu làm rõ yêu sách chủ quyền trên biển của mình. Đáng ngại hơn, cơ sở cho yêu sách biển của Trung Quốc không chỉ dựa vào UNCLOS mà còn dựa vào các yếu tố lịch sử. Điều này là đặc biệt đáng lo ngại bởi hầu hết các chuyên gia luật đều đồng ý rằng các yêu sách lịch sử đều không có cơ sở theo UNCLOS cũng như theo tập quán luật quốc tế. Yếu tố gây tranh cãi nhất của yêu sách của Trung Quốc tại Biển Đông là việc yêu sách này không căn cứ vào yêu sách dựa trên các đảo tranh chấp, mà dựa vào đường chín đoạn (đường chữ U) gây nhiều tranh cãi.

Đường này được mô tả trong tấm bản đồ kèm công hàm mà Trung Quốc gửi cho Tổng thư ký Liên Hiệp Quốc vào tháng 5 năm 2009 để phản đối yêu sách về thềm lục địa mở rộng của Malaysia và Việt Nam. Một nguyên nhân quan trọng khác là các động thái của Trung Quốc kể từ năm 2009 đã cho thấy rằng nước này đang theo đuổi yêu sách tại Biển Đông theo ba hướng sau: *Thứ nhất*, nước này yêu sách chủ quyền đối với các đảo và vùng nước lân cận, có lẽ ở đây nước này đề cập đến vùng lãnh hải; *Thứ hai*, nước này khẳng định rằng các đảo này phải được hưởng vùng Đặc quyền Kinh tế (EEZ) và vùng thềm lục địa; *Thứ ba*, nước này đồng thời cũng khẳng định quyền, quyền tài phán, và việc quản lý với các nguồn tài nguyên ở vùng biển nằm trong đường chín đoạn, yêu sách dựa trên một số hình thức về quyền lịch sử. Ít có khả năng các nước yêu sách khác sẽ chấp nhận lập trường của Trung Quốc rằng nước này có quyền lịch sử và quyền tài phán với nguồn tài nguyên thiên nhiên dưới vùng biển nằm trong đường chín đoạn bởi yêu sách này không có cơ sở theo luật pháp quốc tế. Do đó, trừ phi Trung Quốc sẵn sàng điều chỉnh để các yêu sách của họ phù hợp với UNCLOS và giới hạn yêu sách đối với các vùng biển được tính từ các đảo, còn nếu không cuộc chiến pháp lý giữa họ và ASEAN sẽ vẫn tiếp tục trong tương lai.

“Tương lai của tranh chấp Biển Đông” của Subhash Kapila. Tranh chấp và xung đột Biển Đông từ khá lâu được xem xét dưới góc nhìn hẹp về tranh chấp tính hợp pháp và chủ quyền đối với Quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa và các

thực thể nằm rải rác trên Biển giữa một Trung Quốc độc đoán về quân sự và các bên yếu sách ASEAN yếu hơn. ASEAN, tổ chức khu vực đáng chú ý của các quốc gia Đông Nam Á, cần phải duy trì một mặt trận tập thể vững chắc trước Trung Quốc và ngăn chặn nước này có hành động hiếu chiến đối với các quốc gia ven biển của ASEAN. Sự chia rẽ tiếp tục của ASEAN, do Trung Quốc tạo ra khi thúc đẩy các mục tiêu chiến lược của mình, cuối cùng có thể phá vỡ ASEAN. Xung đột Biển Đông hiện đã chuyển sang một mức độ chiến lược cao hơn khi khu vực này đang trở thành bàn cờ diễn ra cuộc chơi quyền lực quốc tế và cạnh tranh chiến lược giữa Trung Quốc và Mỹ về quyền kiểm soát Tây Thái Bình Dương. Cam kết của Mỹ đối với sự ổn định và an ninh ở khu vực Biển Đông cần phải rõ ràng, đáng tin cậy và mạnh mẽ. Nếu Mỹ do dự đi theo hướng này vì cách tiếp cận theo kiểu “phòng tránh rủi ro” đối với Trung Quốc, Mỹ sau đó có thể thất bại trong việc can dự chiến lược ở Châu Á-Thái Bình Dương. Xung đột Biển Đông dường như đang mở ra một cuộc Chiến tranh Lạnh toàn cầu, lần này là ở Châu Á-Thái Bình Dương. Cuộc Chiến tranh Lạnh mới này bắt nguồn từ sự hiếu chiến và chính sách bên miệng hổ chiến tranh của Trung Quốc, tuy không có nền tảng ý thức hệ như trước đây nhưng lại bị chi phối bởi cuộc cạnh tranh chiến lược đang diễn ra để giành quyền bá chủ khu vực Tây Thái Bình Dương, được dự báo sẽ rất khốc liệt và đầy xung đột./.

Thực hiện: Đinh Tuấn Anh

Vũ Quang Tiệp